

Żeby przestały się palić

9 października 2018

Rząd, walcząc z pożarami wysypisk, wziął się za zmianę przepisów. Trzeba ich jeszcze przestrzegać.

Po burzy medialnej związanej z falą pożarów na wysypiskach śmieci, Ministerstwo Środowiska szybko wprowadziło zmiany do najważniejszych ustaw regulujących bezpieczne gospodarowanie odpadami.

Niewiele to wprawdzie pomogło, ale obecnie trwają prace nad „doszczelnianiem” tych regulacji poprzez rozporządzenia do ustaw. Jednym z nich jest rozporządzenie Ministra Środowiska określające wymagania przeciwpożarowe, jakie mają spełniać obiekty budowlane oraz inne miejsca przeznaczone do zbierania, magazynowania lub przetwarzania odpadów.

Dotyczy to także elektrośmieci. Mało kto bowiem wie, że pianka z lodówki pali się jak gaz zapalniczki. Kilkanaście dni temu, na skutek niewłaściwego przetwarzania elektroodpadów wybuchł pożar na składowisku złomu w Szczecinie.

Pałący problem

Zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne są wysoce niebezpiecznymi odpadami. W Szczecinie paliły się lodówki, pralki i artykuły gospodarstwa domowego. Na miejscu działało ponad 40 jednostek straży pożarnej. Ogień pojawił się w maszynie do rozdrabniania złomu i przeniósł się na składowane materiały. Służby ostrzegały mieszkańców, aby nie otwierali okien i pozostali w domach. Nad całą okolicą kłębił się czarny, gęsty dym pełen niebezpiecznych i toksycznych substancji. Sytuacja ta kolejny raz potwierdza konieczność jak najszybszego wprowadzenia standardów do wszystkich miejsc przetwarzania elektrośmieci.

To nomen omen pałący problem, bo zgodnie z raportem Najwyższej Izby Kontroli, polski system gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym funkcjonuje nieprawidłowo i wymaga naprawy.

„Podmioty zaangażowane w system gospodarowania użytym sprzętem, w tym zajmujące się jego zbieraniem i przetwarzaniem, nie przestrzegają przepisów w zakresie swojej działalności. Brakuje standardów przetwarzania elektroodpadów (...). Najważniejsze powinno być właściwe przetworzenie użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Niekorzystną dla środowiska praktyką jest nieprofesjonalny demontaż tego sprzętu, w prymitywnych warunkach poza zakładami przetwarzania (najczęściej w punktach skupu złomu) lub w zakładach przetwarzania o niskim standardzie technologicznym” – czytamy w raporcie.

Każdy robi jak może

Obecnie, w myśl polskiego prawa zakłady przetwarzające użyty sprzęt elektryczny i elektroniczny nie muszą spełniać specjalistycznych kryteriów, przetwarzac użyty sprzęt może praktycznie każdy. Dlatego około 70 proc. użytych lodówek, zamrażarek, świetlówek czy telewizorów utylizowanych jest w Polsce w prymitywny sposób, przy pomocy najprostszyc narzędzi, bez żadnych zabezpieczeń, przez co szkodliwe substancje przedostają się gleby, wody oraz atmosfery.

Z uwagi na brak obligatoryjnych wymogów prawnych, zakłady przetwarzania elektroodpadów w Polsce bardzo rzadko stosują powszechne w krajach rozwiniętych standardy zabezpieczające przed wybuchem i pożarem, takie jak np. ciągły pomiar obecności gazów wybuchowych połączony z systemem neutralizacji stężenia, przy którym możliwa jest eksplozja.

Tylko u nas nie ma

W całej Europie odpowiednie regulacje określają, w jaki sposób przetwarzać różne rodzaje elektrośmieci, jakie instalacje i technologie są wymagane, by zapobiegać wydostawaniu się szkodliwych substancji do środowiska. Polska jest jedynym krajem Unii Europejskiej, w którym takich standardów nie ma.

Przetwarzanie zużytego sprzętu jest najbardziej niebezpieczne w przypadku, bardzo popularnych na rynku, lodówek zawierających cyklopentan – jest to dosłownie igranie z ogniem. Sprzęt chłodniczy zawiera szereg substancji niebezpiecznych. Niektóre z nich są także silnie wybuchowe i łatwopalne.

Jeśli zużyty sprzęt przetwarza się w sposób prymitywny, np. przy użyciu strzępiarki do złomu, która powoduje iskrzenie ciętego metalu, to gazy, uwalniane z pianki izolacyjnej, stanowią ogromne zagrożenie. Pianka, wystawiona na działanie słońca i wysokiej temperatury, jest przyczyną wielu samozapłonów na składowiskach.

Komisja Europejska 10 sierpnia br. wydała decyzję w sprawie najlepszych dostępnych technik przetwarzania odpadów. Dokument ten precyzyjnie określa poziomy emisji oraz wszelkie standardy technologiczne utylizacji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Pytanie, czy standardy te obejmą również elektrośmieci w Polsce?

Autorstwo: AL

Źródło: Trybuna.info